



## กฎกระทรวง

กำหนดลักษณะของสถานพยาบาล  
และลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล (ฉบับที่ ๓)  
พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “โรงพยาบาลทั่วไป” ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““โรงพยาบาลทั่วไป” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพเวชกรรมในสาขาอายุรกรรม ศัลยกรรม กุมารเวชกรรม และสูตินารีเวชกรรม และให้มีการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ เภสัชกรรม กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ และการประกอบโรคศิลปะสาขารังสีเทคนิค โดยอาจจัดให้มีการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะอื่นร่วมด้วย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “โรงพยาบาลผู้สูงอายุ” และ “โรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยประยุกต์” และ “โรงพยาบาลเฉพาะทาง” ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘

““โรงพยาบาลผู้สูงอายุ” หมายความว่า โรงพยาบาลที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการดูแลรักษาผู้สูงอายุ โดยจัดให้มีการประกอบวิชาชีพเวชกรรม การพยาบาล เภสัชกรรม กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ และการประกอบโรคศิลปะสาขารังสีเทคนิค และอาจจัดให้มีการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะอื่นร่วมด้วย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

““โรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุ” หมายความว่า โรงพยาบาลที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการดูแลและส่งเสริมฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ โดยจัดให้มีการประกอบวิชาชีพเวชกรรม การพยาบาล เภสัชกรรม กายภาพบำบัด และการประกอบโรคศิลปะสาขากิจกรรมบำบัด

และอาจจัดให้มีการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะอื่นร่วมด้วย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “โรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วย” ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““โรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วย” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพตามลักษณะเฉพาะประเภทผู้ป่วย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เช่น โรงพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง โรงพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช โรงพยาบาลแม่และเด็ก โรงพยาบาลบำบัดยาเสพติด”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๖/๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘

“ข้อ ๖/๑ โรงพยาบาลผู้สูงอายุและโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุต้องมีลักษณะโดยทั่วไปดังต่อไปนี้

(๑) มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ (๑) (๒) (๔) และ (๖) ทั้งนี้ ทางลาดเอียงให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๒) อาคารที่ให้บริการผู้ป่วยตั้งแต่สองชั้นขึ้นไปจะต้องมีลิฟต์บรรทุกเตียงผู้ป่วยอย่างน้อยหนึ่งตัว และเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมของจำนวนเตียง หรือมีทางลาดเอียงเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

(๓) อาคารที่ให้บริการผู้ป่วยต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้สูงอายุ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยต้องจัดสถานที่และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและผู้พิการแต่ละประเภท และห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุต้องมีลักษณะเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

(ก) ประตูเป็นแบบเปิดออกภายนอกหรือแบบบานเลื่อน ขนาดกว้างสุทธิไม่น้อยกว่าเก้าสิบเซนติเมตร มือจับแบบก้านโยกหรือแกนผลัก และสามารถเปิดจากภายนอกได้

(ข) โถส้วมชนิดนั่งราบมีพนักพิงที่มั่นคงและราวจับที่ด้านข้างของที่นั่งเพื่อช่วยการพยุงตัว

(ค) บริเวณที่อาบน้ำ มีที่นั่งสำหรับอาบน้ำสูงจากพื้นไม่เกินสี่สิบห้าเซนติเมตร พนักพิงที่มั่นคง ราวจับที่ด้านข้างของที่นั่งเพื่อช่วยการพยุงตัว และก๊อกน้ำของฝักบัวเป็นชนิดก้านโยกหรือก้านหมุน

(ง) มีระบบเรียกพยาบาลที่เข้าถึงได้โดยสะดวก

(จ) มีราวจับตั้งแต่ประตูไปจนถึงโถส้วมและบริเวณที่อาบน้ำ”

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๒/๒ และข้อ ๑๒/๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘

“ข้อ ๑๒/๒ โรงพยาบาลผู้สูงอายุต้องประกอบด้วยหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการ ดังต่อไปนี้

- (๑) แผนกเวชระเบียน
- (๒) แผนกผู้ป่วยนอก
- (๓) แผนกผู้ป่วยใน
- (๔) แผนกผู้ป่วยฉุกเฉิน
- (๕) แผนกเภสัชกรรม
- (๖) แผนกกายภาพบำบัด
- (๗) แผนกเทคนิคการแพทย์
- (๘) แผนกรังสีวิทยา
- (๙) แผนกอายุรศาสตร์
- (๑๐) แผนกโภชนาการ
- (๑๑) การบริการออร์โธปิดิกส์
- (๑๒) การบริการจิตเวช
- (๑๓) การบริการส่งเสริมสุขภาพ
- (๑๔) การบริการทันตกรรม
- (๑๕) ระบบดูแลและส่งต่อผู้ป่วย
- (๑๖) ระบบควบคุมการติดเชื้อ
- (๑๗) ระบบบำบัดน้ำเสีย
- (๑๘) ระบบไฟฟ้าสำรอง
- (๑๙) ระบบน้ำสำรอง
- (๒๐) หน่วยบริการหรือระบบสนับสนุนการให้บริการอื่นตามที่แจ้งไว้ในการขออนุญาต

โรงพยาบาลผู้สูงอายุขนาดเล็กอาจไม่มีหน่วยบริการตาม (๗) และ (๘) แต่จะต้องจัดให้มีบริการดังกล่าวเท่าที่จำเป็น

ในระหว่างเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา ถึง ๐๘.๐๐ นาฬิกา โรงพยาบาลผู้สูงอายุอาจไม่จัดให้มีบริการตาม (๖) ได้

ข้อ ๑๒/๓ โรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุต้องประกอบด้วยหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการ ดังต่อไปนี้

- (๑) แผนกเวชระเบียน
- (๒) แผนกผู้ป่วยนอก
- (๓) แผนกผู้ป่วยใน
- (๔) แผนกเภสัชกรรม

- (๕) แผนกายภาพบำบัด
- (๖) แผนกิจกรรมบำบัด
- (๗) แผนโภชนาการ
- (๘) การบริการเทคนิคการแพทย์
- (๙) การบริการรังสีวิทยา
- (๑๐) การบริการทันตกรรม
- (๑๑) ระบบดูแลและส่งต่อผู้ป่วย
- (๑๒) ระบบควบคุมการติดเชื้อ
- (๑๓) ระบบบำบัดน้ำเสีย
- (๑๔) ระบบไฟฟ้าสำรอง
- (๑๕) ระบบน้ำสำรอง
- (๑๖) หน่วยบริการหรือระบบสนับสนุนการให้บริการอื่นตามที่แจ้งไว้ในการขออนุญาต

โรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุขนาดเล็กอาจไม่มีหน่วยบริการตาม (๖) แต่จะต้องจัดให้มีบริการดังกล่าวเท่าที่จำเป็น

ในระหว่างเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา ถึง ๐๘.๐๐ นาฬิกา โรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุอาจไม่จัดให้มีบริการตาม (๕) และ (๖) ได้”

ข้อ ๖ ให้โรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วยที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพตามลักษณะเฉพาะประเภทผู้สูงอายุซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ อยู่ในวันก่อนวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ เป็นโรงพยาบาลผู้สูงอายุหรือโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุตามกฎหมายกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายนี้ แล้วแต่กรณี โดยต้องจัดให้มีหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการตามข้อ ๑๒/๒ หรือข้อ ๑๒/๓ แห่งกฎหมายกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายนี้ สำหรับส่วนที่เพิ่มขึ้นหรือแตกต่างไปจากที่โรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วยมีอยู่เดิม ภายในสองปีนับแต่วันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๗ ให้โรงพยาบาลผู้สูงอายุหรือโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุตามข้อ ๖ แห่งกฎหมายนี้ ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อ ๖/๑ แห่งกฎหมายกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายนี้ เว้นแต่

(๑) เป็นการก่อสร้างอาคารขึ้นใหม่ หรือดัดแปลงอาคารให้แตกต่างไปจากที่ได้รับอนุญาตไว้เดิมซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะโดยทั่วไปของโรงพยาบาลผู้สูงอายุหรือโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุตามที่กำหนดในข้อ ๖/๑

(๒) ได้ยื่นคำขออนุญาตเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการสถานพยาบาลจากโรงพยาบาลผู้สูงอายุเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุ หรือจากโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุเป็นโรงพยาบาลผู้สูงอายุ และมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะโดยทั่วไปของโรงพยาบาลผู้สูงอายุหรือโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุตามที่กำหนดในข้อ ๖/๑

ข้อ ๘ ให้โรงพยาบาลผู้สูงอายุขนาดเล็กหรือโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุขนาดเล็กได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดให้มีแผนกเภสัชกรรมตามข้อ ๑๒/๒ (๕) หรือข้อ ๑๒/๓ (๔) แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ แล้วแต่กรณี แต่ต้องจัดให้มีบริการเภสัชกรรมเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ไม่เกินสองปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕

สาธิต ปิตุเตชะ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้โรงพยาบาลผู้สูงอายุเป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วย และกำหนดให้มีลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาลเช่นเดียวกับโรงพยาบาลทั่วไป ซึ่งไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับการให้บริการทางการแพทย์แก่ผู้สูงอายุที่มีความเฉพาะด้าน อีกทั้งในปัจจุบันมีการพัฒนาการให้บริการในลักษณะส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุด้วย สมควรแยกโรงพยาบาลผู้สูงอายุออกจากโรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วย และเพิ่มโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุ รวมทั้งกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาลดังกล่าวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้